

«Білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие ортасын қамтамасыз ету»

1. Жалпы ережелер

«Білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие ортасын қамтамасыз ету» тақырыбындағы біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы білім беру ұйымдары басшыларының тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарлары үшін әзірленді. Бағдарлама тыңдаушылардың осы санатында тұтас педагогикалық процестің барлық субъектілері – әкімшілік, педагог қызметкерлер, персоналдар, білім алушылар, олардың заңды өкілдері арасындағы өзара құрмет негізінде білім алушылардың академиялық және әлеуметтік табысты өсуі үшін жағдайларды қамтамасыз ететін білім беру ұйымында қауіпсіз жағымды тәрбиелеу ортасын құру бойынша кәсіби құзыреттілікті дамытуға бағытталған.

Қазақстанның Ұлттық даму жоспарында: әлеуметтік әл-ауқат, қуатты экономика және қолжетімді денсаулық сақтау Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі кезеңге арналған ұлттық басымдықтары болып табылады. Үш салаға бөлінеді:

- азаматтардың әл-ауқаты;
- мекемелердің сапасы;
- қуатты экономика
- «Азаматтардың әл-ауқаты» бағыты үш басымдықты қамтиды:
- әділ әлеуметтік саясат;
- қолжетімді және тиімді денсаулық сақтау жүйесі;
- сапалы білім.

Өскелең ұрпақтың тыныс-тіршілігі көрсеткішінің негізінде Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі жалпыұлттық басымдықтары шеңберіндегі «Азаматтардың әл-ауқаты» бағытының негізгі көрсеткіші ретінде әл-ауқат индексі жатыр.

Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымымен (ЭЫДҰ) анықтады: 2015 жылдан бастап балалардың әл-ауқаты білім алушылардың жетістіктерімен байланыссыз олардың көңіл-күйі мен уайымдарының маңыздылығын ескере отырып қаралады. Осыған сәйкес білім берудегі реформалардың заманауи жаңа трендтері балаларды өз өмірлерін сәтті өткізуге және болашаққа дайындау ретінде қарастырылады.

Қоғамдағы уақыттың осы заманғы сын-тегеуріндеріне және білім берудегі үрдістерге сәйкес осы бағдарлама мынадай талаптарды орындай отырып, білім беру ұйымында жағымды тәрбиелік орта құрудың жаңа көзқарасты әзірлеуді қамтамасыз етеді:

1) білім алушының жеке ерекшеліктерін ескеру: зияткерлік, эмоционалды, мотивациялық, оның темпераменті, оқу материалын қабылдау және игеру сипаты;

2) сыныпта (топта), мектепте, отбасында жағымды климатты қамтамасыз ету;

3) білім алушылардың психикалық және физикалық денсаулығын сақтау, қолдау және нығайту, олардың психикалық жай-күйіне теріс әсер ететін факторлардың алдын алу және жою;

4) тыңдаушыларды балаларды күйзелістерден, реніштерден, қорлаудан және психологиялық өзін-өзі қорғау тәсілдеріне оқыту.

Бағдарламаның ғылыми-әдістемелік негіздемесінің негізі болып табылады:

- нормативтік-құқықтық деңгейде: білім алушыларды оқыту, тәрбиелеу, олардың құқықтарын қорғау және заңды мүдделерін қорғау саласындағы құжаттарды практикалық қызметте пайдалану;

- философиялық деңгейде: тұлғаның даму процесіне қоршаған ортаның әсері туралы ілім, қоршаған ортаны тану мен түрлендірудегі адамның белсенді рөлі, білім берудегі мәдени процестердің дамуы туралы;

- жалпы ғылыми деңгейде: тарихи, жүйелік, функционалдық тәсілдер;

- нақты ғылыми бағытта: педагогикалық (гуманистік педагогика, тұлғаға бағытталған педагогика, білім берудегі баланы педагогикалық қолдау, әлеуметтік-мәдени құбылыс ретінде тәрбиелеу), психологиялық теориялардың (іс-әрекеттің, субъективтіліктің, тұлғаның белсенділігінің) білім беруді ұйымдастыруда тұтас педагогикалық процестің барлық субъектілері үшін қолайлы жағдайлар жасау қажеттілігі туралы ережелері.

Бағдарламаны құрастырудың негізгі қағидаттары:

- объективтілік;
- теориялық және эмпирикалық, тарихи және логикалық тәсілдердің бірлігі;
- жеке тұлға мен қызметтің бірлігі принциптері.

2. Глоссарий

Әл-ауқат – (уикипедия) әрдайым субъективті болып табылатын көп мағыналы сөз, оның негізгі мағынасы бақытты болу, өркендеу, қауіпсіздік, тыныш және жеткілікті өмір сүру, барлық игіліктерді алу (қол жеткізу).

Әдістеме – нақты материал мен нақты процедуралар негізінде әдісті нақты іске асыру.

Әдіс – таным мен практикалық іс-әрекеттің әдістері мен амалдарының жиынтығы, таным мен практикада белгілі бір нәтижелерге қол жеткізу тәсілі.

Әдіснама – кез-келген ғылымда қолданылатын танымдық құралдардың, әдістердің, тәсілдердің жиынтығы, танымдық және іс жүзінде өзгеретін қызметті ұйымдастырудың құралдары, алғышарттары мен принциптерін зерттейтін білім саласы.

Әдістемелік дайындық – тәрбие процесін әдістемелік қамтамасыз ету бойынша жұмыс, тәрбие жұмысының әртүрлі нысандарын меңгеру және жаңаларын іздеу, заманауи тәрбие технологияларын білу және т. б.

Баланың хал-ахуалы – баланың физикалық және психологиялық денсаулығын қолдауға және жақсартуға, сапалы біліммен, даму мүмкіндіктерімен, қауіпсіздікпен және басқа да жағдайлармен қамтамасыз етуге бағытталған факторлардың жиынтық әсерінен қалыптасқан жағдайы (Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің 2022 жылғы 1 ақпандағы № 21-өкімінен).

Жалпыадамзаттық құндылықтар – бүкіл адамзат үшін маңызы бар рухани-адамгершілік құндылықтар.

Жеке тұлғаның субъективтілігі – дүниетанымы бар, жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға негізделген адамның өмірі мен қызметін осы негізде құру, оның қызметінің стратегі болу, мақсаттар қою және түзету, мотивтерді түсіну, өмір жоспарларын дербес құру қабілеті.

Гуманизм – балаларға деген сүйіспеншілік, гуманистік негізде қарым-қатынас құру, ізгілік педагогикасының идеяларын ұстану.

Креативтілік – шығармашылық қабілеті, стандартты емес шешімдерді таба білу, қызметке жаңа көзқарастар, жаңа, ең жақсысын жасауға деген ұмтылыс. Өзін-өзі дамыту – өзін-өзі бағалау, өзін-өзі тану, өзін-өзі реттеу, өзін-өзі талдау, өзін-өзі бақылау, өзін-өзі тәрбиелеу қабілеті.

Құндылықтар – қоғамды адамгершілік эталон ретінде мойындайтын басым рухани, мәдени, этикалық нормалардың жиынтығы.

Құндылық бағдарлары – бұл адамның санасында стратегиялық өмірлік мақсаттар және оның қызметін анықтайтын жалпы дүниетанымдық нұсқаулар ретінде танылған құндылықтардың көрінісі.

Құндылық әлеуеті – белгілі бір қызметтің мазмұнын құнды байыту мүмкіндігі.

Құзырет – белгілі бір мақсаттарға жету үшін адамның білімін, дағдылары мен өмірлік тәжірибесін тиімді жұмылдыруға дайындығы.

Құзыреттілік – білімді, өмірлік тәжірибені, құндылықтар мен бейімділіктерді қолдана отырып, белгілі бір іс-әрекетті орындау кезінде нақты өмірлік жағдайларда туындайтын әртүрлі мәселелерді сәтті шешу қабілетін анықтайтын жеке тұлғаның интегралды сипаттамасы.

Модельдеу – таным объектілерін олардың модельдерінде зерттеу. Модель зерттелетін қасиеттердегі таным объектісіне сәйкес келуі керек, бірақ бірнеше белгілер бойынша ерекшеленуі мүмкін, бұл зерттелетін белгіні немесе объектіні зерттеу кезінде модельдің ыңғайлылығын анықтайды. Модельдеу пәндік, физикалық, символдық, математикалық, логикалық және т. б. болуы мүмкін.

Өзін-өзі басқару – бұл мақсатқа жетуге әкелетін мақсатты мінез-құлық үшін өз іс-әрекеттерін, ойлары мен эмоцияларын реттеу мүмкіндігі.

Өзін-өзі дамыту – бұл адекватты өзін-өзі бағалау, өзін-өзі тану, өзін-өзі реттеу, өзін-өзі талдау, өзін-өзі бақылау, өзін-өзі тәрбиелеу қабілеті.

Педагогикалық дайындық – бұл балалармен жұмыс істеу қабілеті мен қалауы, олардың іс-әрекетіне тәрбиелік бастама әкелу, балаларды тарту, олардың іс-әрекеттерін ұйымдастыру мүмкіндігі.

Технологиялық дайындық – психологияны ғылым, жас ерекшелігі психологиясы, қарым-қатынас психологиясы, шығармашылық, рефлексивті мәдениетті дамыту, басқа адамның жағдайын көру, сезіну, талдау қабілеті ретінде білу.

Ұлттық құндылықтар – белгілі бір этникалық немесе азаматтық қауымдастық өкілдерінің рухани-адамгершілік құндылықтары, олар өз өкілдерінің өмірінің әлеуметтік және нормативтік-мәдени нормалары ретінде әрекет етеді.

3. Бағдарлама тақырыптары

Практикалық жаңашылдық тыңдаушыларды шет елдерде және әлемдік білім беру кеңістігінде жағымды білім беру ортасын құрудың өзекті проблемалары және мысалдарымен таныстырудан тұрады. Басқа елдердің тәжірибесінде тұтас педагогикалық процесс негізінде білім беру ұйымында қолайлы ахуал жасау, балалардың психикалық және физикалық денсаулығын сақтау, қолдау және нығайту, баланың психикалық жай-күйіне теріс әсер ететін факторларды жою бойынша білімді дамыту және тереңдету бағыттары ұсынылады.

Білім беру ұйымында табысқа жетуге және қойылған мақсаттарға қол жеткізуге бағдарлану үшін жағдайлар жасалатын балаларға жағымды, тәрбиелейтін ортаны, атмосфераны қалай құруға болады?

Тыңдаушылар не біледі?

Бұл бағдарламаның мазмұны оқу және оқудан тыс іс-әрекеттің құндылық әлеуетін іске асыруға, білім алушыларға қосымша білім беруге, ұжымдарда жағымды қарым-қатынас жасауға, басқарудың гуманистік стиліне, отбасымен достастыққа және оқушылардың әлеуметтік белсенділігін дамытуға бағытталған. Тыңдаушылар әдістемелік қамтамасыз ету бағыттары бойынша педагогика ғылымындағы жаңа трендтермен өз білім деңгейлерін арттырады:

- білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие ортасын құрудың психологиялық-педагогикалық әдіснамалық негіздерімен;
- оларды практикаға енгізудің жаңа әдістері мен инновациялық нысандары;
- біртұтас педагогикалық процестің барлық субъектілерімен тұлғааралық қатынастарды орнатуда жағымды ортаны қалыптастыруды және

психологиялық әл-ауқат пен жайлылықты анықтау мониторингі және диагностикасы.

Тәжірибеде қалай іске асырады?

Осы мақсаттарды іске асыру үшін тыңдаушылар жағымды орта құру жағдайында тәрбие жұмысын жобалау технологияларымен танысады, оқу-тәрбие процесін жобалау моделін әзірлейді, инновациялық қызмет түрлері: рөлдік ойындар, коуч-сессиялар, тимбилдингтер және т. б. арқылы білім алушылармен, ата-аналармен, педагогтермен, сынып жетекшілерімен жұмыс істеудің заманауи әдістерін практикалық қолдану бойынша білімдерін толықтырады. Алған білімдерін бекіту және тереңдету барысында тыңдаушыларға практикалық іске асыруға арналған қосымша тақырыптар ұсынылады.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері, күтілетін нәтижелер

Бағдарламаның мақсаты: Тыңдаушыларды білім беру ұйымдарында жағымды орта құруға оқыту: білім алушылар, педагогтер мен ата-аналар, қызметкерлер арасындағы өзара сыйластыққа, ынтымақтастыққа, қамқорлық пен қолдауға, әр адамның жеке басына құндылық қатынасына негізделген мәдениет пен қарым-қатынас стилі.

Міндеттері:

1. Орта білім беру жүйесінің бекітілген нормативтік актілерімен және білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық жағдай жасау жөніндегі құжаттармен танысу.

2. Тыңдаушыларды білім беру ортасында, білім алушылардың отбасыларында, қоғамда жағымды эмоцияларға, іс-әрекеттердің мағыналылығына, оқыту мен тәрбиелеу процесіне тартылуға, басқалармен оң қарым-қатынасқа, жеке жетістіктерге негізделген жағымды тәрбие ортасын құруға ықпал етуге үйрету.

3. Тәрбие жұмысы жүйесінің бағыттары бойынша практикалық біліктер мен дағдылардың орнын толтыру.

Бағдарламаны оқытудан күтілетін нәтижелер педагогтердің жұмыс тәжірибесіне:

- білім беру ұйымдарының қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілерді практикада қолдана білу және білім алушылар үшін психологиялық-педагогикалық жағдайлар жасау, балалардың құқықтары мен олардың заңды мүдделерін қорғау, білімді оң салада тереңдету жөніндегі құжаттарды пайдалану;

- білім алушылармен сауықтыру жұмыстарын жетілдіру нысандарын оқыту және салауатты өмір салты дағдыларын үйрету;

- білім алушылармен, әріптестермен және ата-аналар қауымдастығымен жанжалсыз қарым-қатынас нысандары мен әдістеріне коммуникативтік дағдыларды үйрету;
- қызметтің барлық салаларында білім алушылардың шығармашылық белсенділігін ұйымдастыру тәсілдерін зерделеу;
- білім алушылардың академиялық үлгерімі мен тәрбиесіне әсер ететін маңызды фактор ретінде жағымды эмоционалды орта құру бойынша тұтас педагогикалық процестің барлық субъектілерімен жұмыстың заманауи нысандарын және әдістерін практикада қолдану бойынша қосымша білім алу;
- тәрбие жұмысы жүйесінің бағыттары бойынша практикалық біліктер мен дағдыларды толықтыру және бекіту;
- білім алушылардың азаматтық-патриоттық санасын, Қазақстан азаматының рухани-адамгершілік құндылықтарын дамыту тәсілдерін одан әрі меңгеру арқылы ықпал етеді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Ұсынылған жоспарда бағдарламаның мақсаты мен міндеттері және мазмұны тыңдаушыларды оқытудың күтілетін нәтижелерінің өзара байланысы көрсетілген:

- жеке тұлғаға әсер ету мүмкіндіктерін кеңейтетін білім беру жүйесінің бағыттары бойынша құжаттарды білу негізінде кәсіби құзыреттілік деңгейін;
- балаларға жағымды білім беру ортасы мен атмосферасын құру үшін тұтас педагогикалық процестің барлық субъектілерімен жұмыс істеудің әртүрлі стандартты емес формаларын қолдану дағдыларын игеруді;
- білім алушыларда мінез-құлық тәуекелдерін азайтуға ықпал ететін қоршаған шындықты, өмірге, стреске төзімділікті оң қабылдау дағдыларын қалыптастыру әдістерін;
- білім беру ұйымдарының қызметін білім алушылар, олардың ата-аналары мен педагогтері арасындағы өзара сыйластыққа, ынтымақтастыққа, қамқорлық пен қолдауға, әрбір адамның жеке басына құндылық қатынасына негізделген мәдениет пен өзара қарым-қатынас стилі негізінде жобалау дағдыларын меңгеруді;
- практикалық сабақтардың мазмұны білім алушыларды оқыту әдістерін жетілдіруге бағытталған стресстен өзін-өзі қорғау, эмоцияларды басқару және психологиялық өзін-өзі қорғауға бағытталған «тәуекел» тобындағы білім алушылармен жеке жұмысты ұйымдастыру;
- әзірленген күнделікті-күнделік-органайзердің көмегімен қарым-қатынас тетіктерін құру, сынып жетекшілерінің ата-аналармен («отбасы тегі», «отбасы мақтанышы», «отбасылық хобби» және т. б.) әртүрлі заманауи жұмыс түрлерін жүргізуді арттыру болып табылады.

Күндізгі оқу курсының оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтардың тақырыптары	Дәрістер	Тәжірибелік жұмыстар	Жобаны қорғау. Презентация	Барлығы
1	1 модуль. Кіріспе	2			2
1.1	Балалардың заңды құқықтары мен мүдделерін қорғау, білім беру ұйымдарында тәрбие жұмысын дамыту саласында пайдаланылатын нормативтік құқықтық актілер	2			2
2	2 модуль. Мазмұнды-әдістемелік	8	20	2	30
2.1	Білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие ортасын құрудың өзектілігі, кіріспе	2			2
2.2	Білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие ортасын құрудың психологиялық-педагогикалық негіздері	2			2
2.3	Білім алушылар үшін жағымды тәрбиелеу ортасын енгізу әдістері мен түрлері	2	2		4
2.4	Білім беру ұйымдарында жағымды орта қалыптастыруды анықтау мониторингі және диагностикасы	2	4		6
2.5	Білім беру ұйымдарында жағымды орта құру жағдайында тәрбие жұмысын жобалау технологиясы		6		6
2.6	«Балаға мейірімді білім беру кеңістігінің негізі ретінде білім беру ұйымында тәрбие жұмысын жобалау моделін» құру		8		8
2.7	«Білім беру ұйымдарында тәрбие жұмысын жобалау моделін» қорғау			2	2
3	3 модуль. Бағалау-нәтижелік		2	2	4
3.1	Оқыту нәтижелерін бағалау және мониторингілеу: сауалнама, тестілеу		2	2	4
	4 модуль. Вариативтік	4			4
4.1	Жағымды ортаны қалыптастыру жағдайында тәрбие жұмысын ұйымдастырудың қазіргі тенденциялары	2			2
4.2	Білім алушылардың оқудан тыс оқу қызметінде жағымды ортаны қалыптастыру	2			2
	Барлығы:	14	22	4	40

Ескерту: 1 академиялық сағат – 45 минут.

Қашықтан оқыту курсының оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтардың тақырыптары	Вебинар	Тыңдаушының өз бетінше оқуы	Жобаны қорғау. Презентация	Барлығы
1	1 модуль. Кіріспе	2			2
1.1	Балалардың заңды құқықтары мен мүдделерін қорғау, білім беру ұйымдарында тәрбие жұмысын дамыту саласында пайдаланылатын нормативтік құқықтық актілер	2			2
2	2 модуль. Мазмұнды-әдістемелік	10	16	4	30
2.1	Білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие ортасын құрудың өзектілігі, кіріспе	2			2
2.2	Білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие ортасын құрудың психологиялық-педагогикалық негіздері	2	4		6
2.3	Білім алушылар үшін жағымды тәрбиелеу ортасын енгізу әдістері мен түрлері	2	2		4
2.4	Білім беру ұйымдарында жағымды орта қалыптастыруды анықтау мониторингі және диагностикасы	2	2		4
2.5	Білім беру ұйымдарында жағымды орта құру жағдайында тәрбие жұмысын жобалау технологиясы	2	4		6
2.6	«Балаға мейірімді білім беру кеңістігінің негізі ретінде білім беру ұйымында тәрбие жұмысын жобалау моделін» құру		4		4
2.7	«Балаға мейірімді білім беру кеңістігінің негізі ретінде білім беру ұйымының тәрбие жүйесінің моделін» қорғау			4	4
3	3 модуль. Бағалау-нәтижелік	4			4
3.1	Оқыту нәтижелерін бағалау және мониторингілеу: сауалнама, тестілеу	4			4
4	4 модуль. Вариативтік	4			4
4.1	Жағымды ортаны қалыптастыру жағдайында тәрбие жұмысын ұйымдастырудың қазіргі тенденциялары	2			2
4.2	Білім алушылардың оқудан тыс оқу қызметінде жағымды ортаны қалыптастыру	2			2
	Барлығы:	20	16	4	40

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары келесі форматта ұйымдастырылады:

- 1) күндізгі оқу;
- 2) on-line білім беру технологияларын қолдана отырып оқыту.

Оқу процесі курстың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес ұйымдастырылады. Курстың ұзақтығы – 40 сағат.

Оқыту барысында тыңдаушылар теориялық білім мен практикалық дағдылар алады, оқытудың бүкіл процесі оқытылатын мәселені жаңаша түсінуге, оқыту процесінің әрбір қатысушысын оңтайлы ашуға ықпал ететін оқытушы мен тыңдаушылардың интерактивті ынтымақтастығына негізделген.

Бағдарламалық материалды игеру мақсатында сабақтарда практикалық жаттығулар орындалады, белсенді және интерактивті оқытудың формалары, әдістері мен технологиялары қолданылады: дәріс-диалог, практикалық сабақтар, тыңдаушылардың өзіндік жұмысы, тренингтер, пікірталастар, іскерлік ойындар, миға шабуыл, кейс-стади, соқраттық диалог, жоба әдісі, консультациялар, сондай-ақ вебинар, онлайн-форум, онлайн-кеңес беру, шағын топтардағы жұмыс және т. б.

On-line режиміндегі оқу сабақтары цифрлық технологияларды (бейнедәрістер, вебинарлар, бейнеконференциялар, ZOOM, Microsoft Teams, Google Classroom және т.б. сияқты түрлі бағдарламалық құралдарды пайдалана отырып, Интернет желісі бойынша хабарламалармен алмасу арқылы) қолдана отырып, нақты уақыт режимінде оқытудың өзара іс-қимыл процесін көздейді.

7. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

7.1. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету – бұл оқу процесінің ұйымдастырушылық формасына сәйкес келетін және білім алушыларға материалды игерудің қажетті деңгейіне жетуге мүмкіндік беретін дидактикалық материалды қамтитын оқу-әдістемелік кешен. Оқу-әдістемелік кешен тыңдаушыларға оқу жұмысының нәтижелерін өз бетінше бақылауға, түзетуге және тексеруге мүмкіндік береді.

7.2. Оқу-әдістемелік кешен мыналарды қамтиды:

- 1) «Білім беру ұйымдарында жағымды тәрбие беру ортасын қамтамасыз ету» тақырыбында педагогтердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы;
- 2) дәріс тезистері;
- 3) презентациялық материал;
- 4) негізгі және қосымша, оның ішінде электрондық жеткізгіштердегі әдебиеттер тізімі.

8. Оқыту нәтижелерін бағалау

Оқыту нәтижелерін қорытынды бағалау педагогикалық жобаларды қорғау түрінде жүзеге асырылады, бұл алынған білім негізінде жаңасын құрастыру дағдыларының деңгейін бағалауға мүмкіндік береді.

Педагогикалық жобаны бағалау критерийлері

№	Бағалау критерийлері	Балдар	Ұсыныс, пікірлер
1	Жалпы білім беру мекемесі үшін жобаны іске асырудың маңыздылығы мен өзектілігі, атап айтқанда оқу-тәрбие процесі		
2	Мақсаттар мен міндеттердің нақтылығы, анықтығы, қол жетімділігі, жобада көрсетілген мәселелерден туындайтын міндеттердің қисындылығы. SMART мақсаттарын қою		
3	Жобаның логикалық тұжырымдамасын сақтау, тізбектің болуы: проблема-мақсат-міндеттер-әдіс-нәтиже.		
4	Кадрлық қамтамасыз ету стратегияларының әзірленуі: тарту, міндеттерді бөлу, оқыту және мінез-құлықты басқару		
5	Материалдық ресурстардың оңтайлылығы		
6	Іс-шаралар жоспарын әзірлеудің мұқияттылығы: іс-әрекеттер, орындаушылар, мерзімдер, ресурстар		
7	Жобаны жобаға қатысушылардың жеке дамуына бағыттау		
8	Жобаның шынайылығы, оның іске асырылуы		
9	Жобаның креативтілігі, бірегейлігі		
10	Шешендік өнер		
	Балдың жалпы саны		

Жобалық жұмыстың презентациясын бағалау үшін келесі критерийлер белгіленеді:

0-1 балл – іске асырылмаған;

2-3 балл – ішінара іске асырылған;

4-5 баллов – толық іске асырылған.

Жоба бойынша балдардың ең жоғары саны 50 балл.

Балдар жиынын дәстүрлі бағалау нормаларына мына схема бойынша жүзеге асыру ұсынылады:

«5» бағасы (өте жақсы) 40-50 балл жиынына қойылады;

«4» бағасы (жақсы) 20-39 балл жиынына қойылады;

«3» бағасы (қанағаттанарлық) 0-19 балл жиынына сай келгенде қойылады.

9. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Бағдарлама тақырыбы бойынша курстан кейінгі сүйемелдеуді жүзеге асырудың түрлері мен тәсілдері:

1) әдістемелік сүйемелдеу, ол мыналарды қамтиды: оқытушылардың (тренерлердің) вебинарлар өткізуі; білім беру бағдарламасының тақырыптары бойынша педагогтерге консультация беру;

2) ресурстық қамтамасыз ету үшін: әдістемелік ұсыныстар, ғылыми-әдістемелік басылымдар каталогы, бейнероликтер, вебинарлардың,

конференциялардың бейнематериалдары және т. б.

Қашықтан оқыту жағдайында әдістемелік көмек көрсету үшін топтық және жеке онлайн-консультациялар көзделген.

Курстан кейінгі сүйемелдеу бойынша қызмет әртүрлі байланыс құралдарын (электрондық пошта, бейнеконференция платформасы, интернет-платформа, мессенджерлер және т.б.) қолдану арқылы біліктілікті арттыру курсынан өткен оқытушылар (тренерлер) мен педагогтердің өзара әрекеттесу арқылы іске асырылады.

10 . Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. Алексеева В.Г. Ценностные ориентации как фактор жизнедеятельности и развития личности // Психол. журн. - 2014. - т. 5. - №5.

2. Александров Д. А., Иванюшина В. А., Ходоренко Д. К., Тенишева К. А. Школьный климат: концепция и инструмент измерения Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики», Лаборатория социологии образования и науки НИУ ВШЭ - Санкт-Петербург. - М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2018. - 103с.

3. Байбородов Л.В., Паладьев С.Л., Степанов Е.Н. Изучение эффективности воспитательной системы школы: Учебно-методическое пособие. - Псков, 1994 - 404 с.

4. Бархаев Б.П. «Педагогическая психология- СПб.: Питер, 2007. - 242с.

5. Бим-Бад Б.М. Педагогикалық энциклопедиялық сөздік.- М., 2002. С. 44.

6. Вульфов Б.З., Харькин В.Н. Педагогика рефлексии: Взгляд на профессиональную подготовку учителя – М.: ИЧП «Изд-во Магистр», 1995.

7. Гришин В.В., П.В. Мушин. Методики психодиагностики в учебно-воспитательном процессе - М., 1990.

8. Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений – М., 2001.

9. Здравомыслов А.Г. Потребности, интересы, ценности. - М., 2014.

10. Казбекова Н.Б. Білім беруді жаңғырту жағдайында мектептің тәрбие жүйесін модельдеу.// Шығармашылық педагогика, 2009, №4 (41), 74-77 б.

11. Караковский В.А. Мектептің тәрбие жүйесі: Педагогикалық идеялар және қалыптастыру тәжірибесі. – М.: Шығармашылық педагогикасы, 1991. – 113 б.

12. Кожаметова К.Ж. Теоретико-методологические основы проектирования модели воспитательной системы организаций образования Республики Казахстан. - Алматы, 2006 - 353с.

13. Колмогорова Л.С. Диагностика психологической культуры школьников: Практ. пособие для шк. психологов. – М., 2002. – 360 с.

14. Куракин А.Т., Новикова Л.И. Оқушылардың мектеп ұжымы: басқару мәселелері. – М., 1982.
15. Лукьянова М.И., Калинина Н.В. Психолого-педагогические показатели деятельности школы: Критерии и диагностика. – М., 2004.
16. Майоров А.Н. Мониторинг в образовании. - СПб.: Образование-Культура, 1998.
17. Мудрик А. В. Воспитание / бас ред. Давыдов В. В.- Ресей педагогикалық энциклопедиясы - М.: Үлкен «Ресей энциклопедиясы» ғылыми баспасы, 1993. - Т. 2. - С. 166-168. - 608 б.
18. Михайлева Е.Г. Ценности и ценностные ориентации в современной образовательной среде / Е.Г. Михайлева; Нар. укр. акад. Х.: Изд-во НУА, 2004 - 48 с.
19. Новикова Л. И, Караковский В.А., Селиванова Н.Л. Концептуальные основы теории воспитательных систем, М.Издательский центр «Академия», 2009г. – С. 83.
20. Новикова Л. И. Мектептің тәрбие жүйесі: Исходные позиции // Педагогика. - 2000. - №6.- С.28-35.
21. Новикова Л. И. и др Оқу жүйелерінің әдістемесі, теориясы және практикасы: іздеу жалғасуда . - М., 1996. – 525 б.
22. Нысанбаев А.Н., Соловьева Г.Г. Изменимся вместе с детьми (философское обоснование предмета «Самопознание»). - Алматы: Компьютерно-издательский центр Института философии и политологии МОН РК. 2002.
23. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования. – М., 2000.
24. Селиванова Н.Л. Воспитательная система как объект педагогического моделирования // Моделирование воспитательных систем, теория – практике / Под ред. Л.И. Новиковой, Н.Л. Селивановой. – М.: Изд-во РАО, 1995. - 90 с.
25. Селиванова Н.Л. Қазіргі мектептегі тәрбие: теориядан практикаға /Н.Л. Селиванова - М.: УРАО ИТИП, 2010 -168 б.
26. Ускова Г.А. Психолого-педагогическая диагностика младших школьников. – М.: Академический проект, 2004. – 144 с.
27. Фейдл Ч., Бялик М., Триллинг Б. Четырехмерное образование: Компетенции, необходимые для успеха / Чарльз Фейдл, Майя Бялик, Берни Триллинг : Пер. с англ. - М.: Издательская группа «Точка», 2018. - 240 с.
28. Цырлина Т.В. Гуманистік білім беру жүйелерінің кешесі мен бүгіні (олардың авторлары мен зерттеушілерінің сипаттамаларында). Редактор-құрастырушы Е.И. Соколова/ Педагогика ғылымдарының докторының жалпы редакциясымен Н.Л. Селивановой. - М.: Ресейдің педагогикалық қоғамы, 1998.
29. Шевандрин Н.И. Основы психологической диагностики: Учеб. для студентов высш. учеб. заведений: В 3 ч.– М., 2003. – Ч.1.

30. Щуркова Н.Е. Классное руководство: игровые методики. - М.: Педагогическое общество России, 2004.

31. Щуркова Н.Е. Прикладная педагогика воспитания: Учебное пособие. - СПб.: Питер, 2005. – С.242.

32. Воспитательная система массовой школы: проблемы гуманизации: Сб. научн. тр./Под ред. Л.И. Новиковой. М.: Изд-во НИИ ТиНП, 1992.-134 с.

33. Бүгінгі гуманистік білім беру жүйелері: Сб.статей. /Ред.Н.Л. Селиванова, Е.И. Соколова. –М.,2011.- 296 с.

34. Кеңістік пен уақыттағы тұлға: V Халықаралық ғылыми-практикалық конференцияның ғылыми мақалалар жинағы / И.В. Маозикова, Н.П.Сенченкова, К.Е. Кузьминалардың редакторлығымен; Смоленск мемлекеттік университеті - Смоленск: СмолГУ баспасы, 2015, 5-басылым 228 б.

35. Тәрбиедегі жүйелі тәсіл: уақыт пен кеңістіктегі даму. РБА академигі Людмила Ивановна Новикованың туғанына 100 жыл толуына арналған халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары (18-19 қазан 2018 жыл, Мәскеу қ.) /Н.Л. Селиванова, И.Ю. Шустовалардың редакторлығымен. – Мәскеу: АНО «Педагогикалық ізденіс» баспа үйі, 2018.- 592 б.

36. Үлкен Ресей энциклопедиялық сөздігі. - М.: БРЭ. - 2003, б. 1437.

37. Философия:энциклопедический словарь/под редакцией А.А. Ивина – М.Гардарики, 2004, с 492.

38. Философский словарь/под редакцией И.Т.Фролова – М. Республика, 2001, с 329.

39. Тәрбиені тәрбиеші мен тәрбиеленушінің өзара іс-қимылы ретінде түсіндіру // Ұжымды тәрбиелеу мәселелері. - Таллин, 1979.

«Обеспечение благоприятной и безопасной образовательной среды в организациях технического и профессионального образования»

1. Общие положения

В современном казахстанском обществе все более актуализируется проблема обеспечения благополучия, безопасности детей и молодежи в организациях образования.

На втором заседании Национального курултая «Әділетті Қазақстан – Адал азамат» 17 июня 2023 года Глава государства Касым-Жомарт Токаев подчеркнул особую важность воспитания подрастающего поколения, ориентации его на достижение благих целей. Президент считает, что на этапе построения нового казахстанского общества «мы должны всячески оберегать нашу молодежь от негативного влияния глобализации», ведь «плохие привычки молодежи – это прежде всего упущения старшего поколения». В связи с этим так необходимо усилить меры, направленные на улучшение воспитательной работы.

Благополучие детей – это ключевая цель и основа образования 21 века. Лидеры образования, бизнесмены и крупные работодатели все чаще говорят, что будущее поколение должно обладать навыками стрессоустойчивости, гибкости, способности легко адаптироваться и быстро принимать решения. Ученые считают, что психическое здоровье и психологическое благополучие станут самыми актуальными в ближайшие 50 лет.

Важным аспектом, определяющим актуальность образовательной программы, является внимание государства к обозначенной проблеме. На законодательном уровне проводится системная работа по обеспечению безопасности и защите прав детей Республики Казахстан.

В Законе Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III «Об образовании» одной из функций организации образования определяется «обеспечение охраны и укрепления здоровья обучающихся и воспитанников» (п/п 11-2, п.3, ст. 43). В Приказе Министра просвещения Республики Казахстан от 31 августа 2022 года № 385. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 31 августа 2022 года № 29329 «Об утверждении Типовых правил деятельности организаций дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования соответствующих типов и видов» одной из задач организаций ТиПО является создание необходимых условий для получения качественного образования, направленного на формирование, развитие и профессиональное становление личности на основе национальных и общечеловеческих ценностей, достижений науки и практики (п.5, пп.1).

Вместе с тем, статистические данные Генеральной прокуратуры

Республики Казахстан показывают, что наблюдается рост суицидальных случаев среди несовершеннолетних: в 2022 году совершено 155 суицидов среди подростков, в 2023 зарегистрировано 204 случая, что на 31,6% больше. Попыток суицида в 2023 году зафиксировано 376, что на 21,7% больше, чем в 2022 году; уголовных правонарушений, совершенных несовершеннолетними в 2023 году зарегистрировано 1925, что по сравнению с 2022 годом (1735 правонарушений) на 10% больше.

В аналитическом докладе «Молодежь Казахстана» 2023 года, по результатам социологического исследования проведенного по заказу Министерства информации и общественного развития Республики Казахстан, 39,0% подростков подвергались унижению, 15,5% – с оскорблениями, 12,7% – с физической агрессией, 4,9% – сталкивались со съемкой издевательства на телефон, 12,3% – с кибербуллингом.

В связи с этим необходимо повышение квалификации педагогов в сфере обеспечения благоприятной и безопасной образовательной среды в организациях технического и профессионального образования.

Образовательная программа курсов повышения квалификации «Обеспечение благоприятной и безопасной среды в организациях технического и профессионального образования» (далее – Программа) разработана для заместителей руководителей по воспитательной работе организаций технического и профессионального образования (далее – ТиПО).

Программа направлена на развитие у данной категории слушателей профессиональных компетенций по созданию в организации технического и профессионального образования благоприятной и безопасной образовательной среды, обеспечивающей условия для успешного академического и социального роста обучающихся на основе взаимного уважения между всеми субъектами целостного педагогического процесса: администрацией, педагогическими работниками, обучающимися, родителями и их законными представителями.

2. Глоссарий

Аддиктивное поведение – форма девиантного поведения, которая выражается в стремлении уйти из реальности посредством изменения своего психического состояния.

Ассертивность – способность человека уверенно и с достоинством отстаивать свои права, не попирая при этом прав других людей.

Благополучие – многозначное слово, всегда субъективное, основным значением которого являются счастье, процветание, обеспеченность, спокойная и полноценная жизнь, понимаемое как получение (достижение) всех благ.

Благополучие ребенка – состояние, сформированное при совокупном влиянии факторов, направленных на поддержку и улучшение физического и

психологического здоровья ребенка, обеспечение его качественным образованием, возможностями для развития, безопасностью и другими условиями.

Жизнестойкость – способность личности успешно преодолевать неблагоприятные средовые условия, демонстрируя высокую устойчивость к стрессогенным факторам.

Информационная безопасность – состояние защищенности от угроз, вызываемых информационным воздействием.

Информационно-психологическая безопасность – состояние защищенности личности в условиях информационного взаимодействия с окружающей средой.

Когнитивное благополучие – радость познания, способность к метапознанию, основанные на развитой речи, памяти, умении сосредоточиться, развитом интеллекте, творческом отношении к процессу познания и др.

Медиация – процесс внесудебного решения споров и проведения переговоров с помощью специального нейтрального посредника (медиатора).

Психологическая безопасность – состояние информационной среды и условия жизнедеятельности общества, не способствующие нарушению психологических установок целостности социальных субъектов, адаптивности их функционирования и развития.

Проактивность – это способность человека самостоятельно инициировать действия и события, творчески их реализовывать и брать за них ответственность.

Саморазвитие – способность к адекватной самооценке, самопознанию, саморегуляции, самоанализу, самоконтролю, самообразованию.

Самоуправление – способность регулировать свои действия, мысли и эмоции для целенаправленного поведения, ведущего к достижению целей.

Социальная безопасность – состояние защищенности личности от угроз нарушения ее жизненно важных интересов в области социальных прав и свобод: права на жизнь, на труд и его оплату, на бесплатное и доступное образование, лечение, отдых, гарантированную социальную защиту со стороны государства.

Социальное благополучие – это позитивное состояние индивидуума, характеризующееся высоким уровнем реализации потребностей и личных возможностей, удовлетворённостью жизнью, социальным статусом и условиями бытия, ощущением уверенности в своих силах, позитивным настроением и хорошим психологическим самочувствием.

Социально-эмоциональные навыки (СЭН) – это навыки, которые включают осознанность (умение распознавать свои эмоции), саморегуляцию (умение управлять своим эмоциональным состоянием), эмпатию (способность понимать сопереживать другим людям, уважать их чувства), навыки

отношений (способность устанавливать и поддерживать позитивные отношения, конструктивно разрешать конфликты).

Суицидальное поведение – спектр поведения от попытки самоубийства и подготовительного поведения до завершеного самоубийства.

Физическое благополучие – это способность к повседневной физической активности, к полноценному труду, учению, творчеству благодаря здоровому образу жизни: хорошим привычкам, полноценному питанию, двигательной активности. Физическое благополучие способствует не только хорошему самочувствию, возможности противостоять развитию многих болезней, но и созданию позитивного эмоционального фона.

Ценности национальные – духовно-нравственные ценности представителей той или иной этнической или гражданской общности, которые выступают в роли социально- и нормативно-культурных норм жизнедеятельности ее представителей.

Ценностные ориентации – отражение в сознании человека ценностей, признаваемых им в качестве стратегических жизненных целей и общих мировоззренческих ориентиров, определяющих его деятельность.

Экологическая безопасность – процесс обеспечения защищенности жизненно важных интересов личности, общества, природы и государства от реальных и возможных опасностей.

Эмоциональное благополучие – устойчиво-положительное, комфортно-эмоциональное состояние ребенка, являющееся основой отношения ребенка к миру и влияющее на особенности переживаний, познавательную сферу, эмоционально-волевою, стиль переживания стрессовых ситуаций, отношение со сверстниками.

3. Тематика Программы

Существование проблемы безопасности жизнедеятельности человека признается во всем мире. Сегодня, несмотря на шаги со стороны государства в области регулирования вопросов обеспечения условий безопасности в организациях образования, на практике все еще сложно ее достичь.

Ключевая роль в обеспечении безопасности отдельной личности принадлежит образованию.

Практическая новизна программы заключается в интегративном подходе к изучению благоприятной и безопасной образовательной среды. Программа объединяет различные аспекты безопасности, включая физическую, психологическую, социальную и кибербезопасность, обеспечивая всестороннее понимание благоприятной и безопасной образовательной среды. Содержание программы соответствует действующим нормативным требованиям и передовой практике в области безопасности образовательных организаций.

Основные принципы программы включают в себя сотрудничество всех участников образовательного процесса (обучающихся, педагогов, родителей, администрации), индивидуальный подход к каждому обучающемуся и активное противодействие любым проявлениям насилия и дискриминации.

Интерактивные упражнения, разбор кейсов и сценарии позволят слушателям применять полученные знания в реальных ситуациях и улучшат их готовность к обеспечению благоприятной и безопасной образовательной среды.

Программа направлена на создание культуры безопасности, в которой все участники образовательного сообщества осознают свою роль в обеспечении безопасности и активно участвуют в поддержании благополучной и безопасной образовательной среды.

Слушатели получают инструменты и методы для оценки конкретных рисков безопасности, связанных с организациями образования, что позволяет участникам разрабатывать и внедрять индивидуальные планы обеспечения безопасности.

Программа курса направлена на развитие коммуникативных компетенций педагогов, улучшение коммуникации и сотрудничества в педагогическом и студенческом коллективе, а также подчеркивает важность эффективной коммуникации и сотрудничества с студентами и родителями.

Программа курса предоставляет слушателям инструменты и знания, необходимые для принятия обоснованных решений в вопросах безопасности, помогая им создавать и поддерживать безопасные и благоприятные условия обучения.

Безопасная образовательная среда создает благоприятные условия для обучения, уменьшая отвлекающие факторы.

Основное внимание уделяется созданию комфортной и защищенной обстановки, где каждый обучающийся и сотрудник может чувствовать себя в безопасности.

Программа включает в себя различные мероприятия и меры, направленные на профилактику конфликтов, насилия, травматических ситуаций и других угроз, которые могут возникнуть в образовательной среде. В ней также уделяется внимание развитию здоровья и психологического благополучия учащихся.

Таким образом, программа «Обеспечение благоприятной и безопасной образовательной среды в организациях технического и профессионального образования» представляет собой инновационное решение для обеспечения благополучия и безопасности обучающихся в организации образования.

4. Цель, задачи, ожидаемые результаты программы

Цель программы: развитие профессиональных компетенций слушателей курса по обеспечению благоприятной и безопасной среды в организациях

технического и профессионального образования.

Задачи:

1. расширить знания слушателей курса об основных положениях государственных нормативно-правовых актов, регулирующих организационно-управленческую деятельность руководителя по обеспечению благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО.

2. развивать организационно-управленческие навыки обеспечения благоприятной и безопасной образовательной среды.

3. мотивировать слушателей к созданию организационно-управленческих условий по обеспечению благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО.

Ожидаемые результаты:

По завершению курса слушатели:

1. владеют системными знаниями об основных положениях государственных нормативно-правовых актов, регулирующих организационно-управленческую деятельность руководителя по обеспечению благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО;

2. владеют навыками организации и управления по обеспечению благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО;

3. мотивированы к созданию организационно-управленческих условий по обеспечению благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО.

5. Структура и содержание программы

Структура и содержание программы включает план программы, отражает взаимосвязь ожидаемых результатов с целями и задачами программы.

Программа состоит из 5 модулей:

1) Вводный модуль

2) Содержательный модуль

3) Организационно-управленческий модуль

4) Вариативный модуль

5) Оценочно-результативный модуль.

Модули направлены на развитие организационно-управленческих компетенций заместителей руководителей по воспитательной работе организаций ТиПО в сфере обеспечения благоприятной и безопасной образовательной среды.

Вводный модуль позволит слушателям ознакомиться с актуальностью, целью, задачами и ожидаемыми результатами курса; нормативно-правовыми актами, регламентирующими деятельность педагогов организаций технического и профессионального образования по обеспечению благоприятной и безопасной образовательной среды в соответствии с

законодательством Республики Казахстан, приводится анализ международного опыта по созданию благоприятной и безопасной среды в организациях образования.

Практическая часть модуля посвящена решению кейс-задания с использованием содержания нормативно-правовых актов. Предусмотрено анкетирование с целью выявления уровня готовности слушателей к изучению курса.

В рамках **содержательного модуля** слушатели получают теоретические и практические знания по обеспечению благоприятной и безопасной образовательной среды; о социальных, эмоциональных, когнитивных, физических аспектах благополучия личности обучающегося. Слушателям предлагаются современные технологии и формы профилактической работы для создания эмоционального благополучия; методы и приемы развития социально-эмоциональных навыков личности в их взаимосвязи, способы развития жизнестойкости и асертивности у обучающихся в организациях ТиПО. Раскрываются вопросы безопасности образовательной среды: профилактики деструктивных влияний и аддитивного поведения, игровой зависимости, буллинга, кибербуллинга, суицидальных рисков среди обучающихся. Особое внимание уделяется просветительской работе с родителями (законными представителями) обучающихся организаций ТиПО. Предусмотрено практическое погружение слушателей в рефлексивную деятельность, создание условий для проявления личной позиции, широкого обмена мнениями.

В рамках **организационно-управленческого модуля** раскрываются вопросы развития социально-психологической компетентности педагогов в вопросах обеспечения эмоционального благополучия; направления работы по созданию психологически комфортного климата в педагогическом коллективе. Предлагаются инструменты диагностики и мониторинга эмоциональной комфортности и безопасности образовательной среды в ТиПО, способы организации службы медиации в ТиПО.

Вариативный модуль разработан с целью углубления представлений слушателей о психологическом здоровье участников образовательного процесса и формировании благоприятной среды в учебной и внеучебной деятельности обучающихся.

Назначение **оценочно-результативного модуля** – выявление эффективности освоения курса, определение готовности слушателей к созданию благоприятного социально-психологического климата в организации образования.

Учебно-тематический план курса очного обучения

Учебно-тематический план раскрывает темы и формы проведения учебных занятий, количество часов, предусмотренных на их изучение.

№	Тематика занятий	Лекция	Практическая работа	Защита проекта	Всего
1	Вводный модуль	3	3		6
1.1	Актуальность создания благоприятной и безопасной образовательной среды в организациях ТиПО. Цель, задачи, ожидаемые результаты образовательной программы.	1	1		2
1.2	Нормативно-правовые акты, используемые в области защиты законных прав и интересов детей, развития воспитательной работы в организациях образования	1	1		2
1.3	Международный опыт по созданию благоприятной и безопасной среды в организациях образования	1	1		2
2	Содержательный модуль	14	34		48
2.1	Психолого-педагогические условия обеспечения благоприятной и безопасной образовательной среды в организациях ТиПО. Co-working.	2	2		4
2.2	Аспекты благополучия личности обучающегося: социальное, эмоциональное, когнитивное и физическое благополучие. Воркшоп.	2	2		4
2.3	Современные технологии и формы профилактической работы для создания эмоционального благополучия в образовательной среде. Составление плана воспитательной работы с учетом мероприятий по созданию эмоционального благополучия в организации образования. Презентация результатов	1	3		4
2.4	Методы и приемы развития социально-эмоциональных навыков личности в их взаимосвязи (упражнения, тренинговые задания, дискуссия). «Как понимать детей» на основе теории привязанности Гордона Ньюфелда. Тренинг	2	4		6
2.5	Развитие жизнестойкости у обучающихся в организациях ТиПО как способности преодолевать трудные и опасные ситуации. Тренинг		6		6
2.6	Ассертивность как фактор успешной адаптации к жизненным ситуациям. Решение кейс-заданий	1	3		4
2.7	Организация обеспечения безопасности и профилактики деструктивных влияний и адиктивного поведения. Игровая зависимость в подростковом возрасте: диагностика, профилактика, коррекция. Тренинг		6		6
2.8	Превентивные меры буллинга и суицидальных рисков среди обучающихся в организациях ТиПО. Тренинг	2	4		6
2.9	Обеспечение информационной безопасности организациях ТиПО. Проектная работа. Презентация результатов	2	2		4
2.10	Просветительская работа с родителями (законными представителями) обучающихся организаций ТиПО.	2	2		4

	Проектная работа. Презентация результатов				
3	Организационно-управленческий модуль	2	6		8
3.1	Развитие социально-психологической компетентности педагогов в вопросах обеспечения эмоционального благополучия. Направления работы по созданию психологически комфортного климата в педагогическом коллективе	1	1		2
3.2	Диагностика эмоциональной комфортности и безопасности образовательной среды в ТиПО	1	1		2
3.3	Мониторинг как условие обеспечения благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО		2		2
3.4	Организация службы медиации в ТиПО. Тренинг		2		2
4	Вариативный модуль	2	2		4
4.1	Психологическое здоровье участников образовательного процесса как результат обеспечения психологически безопасной среды	2	2		4
4.2	Формирование благоприятной среды в учебной и внеучебной деятельности обучающихся				
5	Оценочно-результативный модуль			6	6
5.1	Защита проектов, мониторинг результатов обучения: анкетирование, тестирование				
	Всего:	21	45	6	72

Примечание: 1 академический час – 45 минут.

Учебно-тематический план курса дистанционного обучения

№	Тематика занятий	Вебинар	Практическая работа	Самостоятельное обучение слушателя	Презентация	Всего
1	Вводный модуль	2	1	3		6
1.1	Актуальность создания благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО. Цель, задачи, ожидаемые результаты образовательной программы.	1		1		2
1.2	Нормативно-правовые акты, используемые в области защиты законных прав и интересов детей, развития воспитательной работы в организациях образования		1	1		2
1.3	Международный опыт по созданию благоприятной и безопасной среды в организациях образования	1		1		2
2	Содержательный модуль	8	13	27		48
2.1	Психолого-педагогические условия обеспечения благоприятной и безопасной образовательной среды в организациях ТиПО. Co-working.	2		2		4

2.2	Аспекты благополучия личности обучающегося: социальное, эмоциональное, когнитивное и физическое благополучие. Воркшоп.	1	1	2		4
2.3	Современные технологии и формы профилактической работы для создания эмоционального благополучия в образовательной среде. Составление плана воспитательной работы с учетом мероприятий по созданию эмоционального благополучия в организации образования. Презентация результатов	1		3		4
2.4	Методы и приемы развития социально-эмоциональных навыков личности в их взаимосвязи (упражнения, тренинговые задания, дискуссия). «Как понимать детей» на основе теории привязанности Гордона Ньюфелда. Тренинг		2	4		6
2.5	Развитие жизнестойкости у обучающихся в организациях ТиПО как способности преодолевать трудные и опасные ситуации. Тренинг		2	4		6
2.6	Ассертивность как фактор успешной адаптации к жизненным ситуациям. Решение кейс-заданий	2		2		4
2.7	Организация обеспечения безопасности и профилактики деструктивных влияний и адиктивного поведения. Игровая зависимость в подростковом возрасте: диагностика, профилактика, коррекция. Тренинг		2	4		6
2.8	Превентивные меры буллинга и суицидальных рисков среди обучающихся в организациях ТиПО. Тренинг	2	2	2		6
2.9	Обеспечение информационной безопасности организациях ТиПО. Проектная работа. Презентация результатов		2	2		4
2.10	Просветительская работа с родителями (законными представителями) обучающихся организаций ТиПО. Проектная работа. Презентация результатов		2	2		4
3	Организационно-управленческий модуль		4	4		8
3.1	Развитие социально-психологической компетентности педагогов в вопросах обеспечения эмоционального благополучия. Направления работы по созданию психологически комфортного климата в педагогическом коллективе		1	1		2
3.2	Диагностика эмоциональной комфортности и безопасности образовательной среды в ТиПО		1	1		2
3.3	Мониторинг как условие обеспечения благоприятной и безопасной среды в организациях ТиПО		1	1		2
3.4	Организация службы медиации в ТиПО. Тренинг		1	1		2
4	Вариативный модуль	1	1	2		4
4.1	Психологическое здоровье участников образовательного процесса как результат обеспечения психологически безопасной среды					
4.2	Формирование благоприятной среды в учебной и внеучебной деятельности обучающихся					
5	Оценочно-результативный модуль				6	6
5.1	Защита проектов, мониторинг результатов обучения:					

	анкетирование, тестирование					
	Всего:	11	19	36	6	72

6. Организация учебного процесса

Курсы повышения квалификации организуются в формате:

- 1) очного обучения;
- 2) обучения с применением on-line образовательных технологий.

Учебный процесс организуется в соответствии с учебно-тематическим планом курса. Продолжительность курса составляет 72 часа.

В ходе обучения слушатели получают теоретические знания и практические навыки.

Весь процесс обучения строится на интерактивном сотрудничестве преподавателя и слушателей, способствующему новому пониманию изучаемого вопроса, оптимальному раскрытию каждого участника процесса обучения.

В целях освоения программного материала на занятиях выполняются практические упражнения, используются такие формы, методики и технологии активного и интерактивного обучения, как: лекция-диалог, практические занятия, самостоятельная работа слушателей, тренинги, дискуссии, деловые игры, мозговой штурм, кейс-стади, сократический диалог, метод проекта, консультации, а также вебинар, онлайн-форум, онлайн-консультация, работа в малых группах и др.

Учебные занятия в режиме on-line предусматривают процесс учебного взаимодействия в режиме реального времени с применением цифровых технологий (видеолекции, вебинары, видеоконференции посредством обмена сообщениями по сети Интернет с использованием различных программных средств типа Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom и т. д.).

7. Учебно-методическое обеспечение

7.1. Учебно-методическое обеспечение представляет собой учебно-методический комплекс, включающий в себя дидактический материал, который соответствует организационной форме образовательного процесса и позволяет слушателям достигать необходимого уровня освоения материала. Учебно-методический комплекс позволяет слушателям самостоятельно контролировать, корректировать и проверять результаты своей учебной работы.

7.2. Учебно-методический комплекс включает:

- 1) образовательную программу курса повышения квалификации педагогов «Обеспечение благоприятной и безопасной среды в организациях технического и профессионального образования»;

- 2) тезисы лекций;
- 3) презентационный материал;
- 4) перечень основной и дополнительной литературы, в том числе на электронных носителях.

8. Оценивание результата обучения

Итоговое оценивание результатов обучения осуществляется в форме защиты педагогических проектов, которые позволят оценить уровень навыков конструирования нового на основе полученных знаний.

Критерии оценивания педагогического проекта

№	Критерии оценивания	Баллы	Комментарии
1	Значимость и актуальность выполнения проекта для образовательного учреждения в целом и учебно-воспитательного процесса в частности		
2	Ясность, четкость, достижимость целей и задач, логичность вытекания задач из проблем, выделенных в проекте. Постановка SMART-целей		
3	Соблюдение логической концепции проекта, наличие цепочки: проблема – цель – задачи – метод – результат.		
4	Разработанность стратегий кадрового обеспечения: привлечение, распределение обязанностей, обучение и управление поведением		
5	Оптимальность материальных ресурсов		
6	Тщательность разработки плана мероприятий: действий, исполнителей, сроков, ресурсов		
7	Ориентация проекта на личностное развитие участников проекта		
8	Реалистичность проекта, его реализуемость		
9	Креативность, оригинальность проекта		
10	Ораторское искусство		
	Количество баллов		

Для оценивания презентации проектной работы выделяются следующие критерии:

- 0–1 балл – не реализовано;
- 2–3 балла – реализовано частично;
- 4–5 баллов – реализовано полностью.

Максимальное количество баллов по проекту 50.

Перевод суммы баллов за работу в традиционные оценочные нормы рекомендуется осуществлять по следующей схеме:

- оценка 5 (отлично) выставляется за 40–50 баллов;

оценка 4 (хорошо) соответствует 20–39 баллам;
оценка 3 (удовлетворительно) соответствует 10–19 баллам;
оценка 2 (неудовлетворительно) соответствует 0–9 баллов.

9. Посткурсовое сопровождение

Перечень мероприятий для посткурсового сопровождения. Из этого перечня слушатели выберут мероприятия в свой индивидуальный план.

№	Наименования	Форма завершения
1	Составление Плана индивидуальной траектории развития профессиональных компетенций педагогов по организации работы по обеспечению благоприятной и безопасной образовательной среды в посткурсовой практике, согласование с тренером	План индивидуальной траектории развития профессиональных компетенций педагогов по организации работы по обеспечению благоприятной и безопасной образовательной среды в посткурсовой практике (Google форма)
2	Проведение индивидуальных консультаций по возможным изменениям, дополнениям НПА, регулирующих педагогическую деятельность заместителя руководителя по воспитательной работе по обеспечению благоприятной и безопасной образовательной среды в ТиПО	Индивидуальные онлайн-консультации для оказания методической помощи
3	Консультация по публикациям в рамках тематики курса	Статья в СМИ (районные, областные, республиканские)
4	Организация мероприятий по результатам посткурсовой практики	Круглый стол
5	Методологическая поддержка в проведении мероприятий по инициативе педагогов для анализа и распространения успешного опыта по обеспечению благоприятной и безопасной образовательной среды в ТиПО	Вебинары, семинары, презентационные и дискуссионные площадки, мастер-классы
6	Изучение профессионального роста педагога организации образования	-выступление на семинарах, вебинарах, круглых столов (районного, областного, республиканского уровней); - публикации статей педагогов (возможно, в соавторстве) в областных, республиканских изданиях, СМИ; -издание методических рекомендаций.

10. Список основной и дополнительной литературы

Основная литература

1. Кодекс РК «О браке (супружестве) и семье» от 26 декабря 2011 года. Оглавление исключено Законом РК от 03.05.2022 № 118-VII.

2. Указ Президента Республики Казахстан от 6 декабря 2016 года № 384 «Об утверждении Концепции семейной и гендерной политики в Республике Казахстан до 2030 года» изменениями, внесенными Указом Президента РК от 13.04.2023 № 195.

3. Указ Президента Республики Казахстан от 13 сентября 2021 года № 659 «О мерах по реализации Послания Главы государства народу Казахстана от 1 сентября 2021 года «Единство народа и системные реформы – прочная основа процветания страны», с изменениями, внесенными Указом Президента РК от 13.04.2023 № 195.

4. Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III «Об образовании» одной из функций организации образования определяется «обеспечение охраны и укрепления здоровья обучающихся и воспитанников» (п/п 11-2, п.3, ст. 43).

5. Закон Республики Казахстан «О статусе педагога» от 27 декабря 2019 года №293-VI с изменением, внесенным Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII ст. 7. п.п 12.

6. Закон Республики Казахстан от 9 июля 2004 года «О профилактике правонарушений среди несовершеннолетних и предупреждении детской безнадзорности и беспризорности» с изменениями, внесенными Законом РК от 20.04.2023 № 226-VII.

7. Закон Республики Казахстан от 4 декабря 2009 года «О профилактике бытового насилия с изменениями, внесенными Законом РК от 20.04.2023 № 226-VII ст.4, 15, гл. 1, ст.16-19, гл. 3.

8. Закон Республики Казахстан от 2 июля 2018 года «О защите детей от информации, причиняющей вред их здоровью и развитию» с изменением, внесенным Законом РК от 19.04.2023 № 223-VII ст.10, гл. 3.

9. Закон Республики Казахстан от 1 апреля 2019 года «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам, связанным с деятельностью организаций, осуществляющих функции по защите прав ребенка» Ст.127-1.

10. Закон РК «Об информатизации» от 05.04.2023 г. № 221-VII (вводятся в действие с 1 июля 2023 г.).

11. Постановление Верховного Совета Республики Казахстан от 8 июня 1994 года «О ратификации Конвенции о правах ребенка».

12. Распоряжение Премьер-Министра Республики Казахстан от 1 февраля 2022 года №21-р «Об утверждении индекса благополучия детей».

13. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 28 января 2016 года №95 «Об утверждении правил организации и проведения

курсов повышения квалификации педагогов, а также посткурсового сопровождения деятельности педагогов» в редакции приказа Министра просвещения РК от 03.10.2022 № 415.

14. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 декабря 2020 года №569 «Об утверждении Руководства по межведомственному взаимодействию по выявлению и работе с фактами насилия и жестокого обращения в отношении несовершеннолетнего».

15. Об утверждении единых требований в области информационно-коммуникационных технологий и обеспечения информационной безопасности. Постановление Правительства Республики Казахстан от 20 декабря 2016 года № 832 с изменением, внесенным постановлением Правительства РК от 10.02.2023 № 112.

16. Постановление Правительства Республики Казахстан от 30 июня 2017 года № 407 от 17.03.2023 № 236 «Об утверждении Концепции кибербезопасности» («Киберщит Казахстана»).

17. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 4 мая 2020 г. за №175 «Правила разработки, согласования и утверждения образовательных программ курсов повышения квалификации педагогов» в редакции приказа Министра просвещения РК от 27.08.2022 № 384.

18. Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от 31 августа 2022 года № 385. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 31 августа 2022 года № 29329 «Об утверждении Типовых правил деятельности организаций дошкольного, среднего, технического и профессионального, послесреднего образования, дополнительного образования соответствующих типов и видов»

19. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 декабря 2020 года № 569 «Об утверждении Руководства по межведомственному взаимодействию по выявлению и работе с фактами насилия и жестокого обращения в отношении несовершеннолетнего».

20. Методические рекомендации по организации школы наставничества в организациях образования. Методические рекомендации. – Астана: Национальная академия образования имени И.Алтынсарина, 2022. – 66 с.

21. Алимова М.А. Суицидальное поведение подростков: диагностика, профилактика, коррекция. Барнаул, 2023. – 100 с. [Электронный ресурс].

22. Березина М.А., Муслумов Р.Р., Томина Н.А., Церковникова Н.Г. Профилактика насилия и жестокого обращения с детьми. Профилактика эмоционального выгорания специалистов. Методическое пособие. – Екатеринбург, 2020. – 232 с.

23. Горбушина, А. В. Суицидальное поведение подростков: диагностика и профилактика: учебное пособие / А. В. Горбушина, А. С. Власов. – Киров: Изд-во МЦИТО, 2021. [Электронный ресурс].

24. Мальцева О. А. Профилактика жестокости и агрессивности в школьной

среде и способы её преодоления. URL: <http://do.gendocs.ru/docs/index-66084.html>

25. Создание психологически комфортной, безопасной среды в образовательной организации: метод. рекомендации / авт.-сост. Башлай Э.Х. – Казань: ИРО РТ, 2020. – 111 с.

26. Формирование и поддержание психологической безопасности образовательной среды: учебно-методическое пособие / под ред. О. А. Ульяниной. – М.: МГППУ, 2022. – 180 с.

27. Михалкин Н.В., Аверюшкин А.Н. Содержание и виды безопасности образовательной среды [Электронный ресурс] // Язык и текст. 2021. Том 8. № 1. С. 82–96.

Дополнительная литература

28. Алексеева В. Г. Ценностные ориентации как фактор жизнедеятельности и развития личности // Психологический журнал, 2019, т. 5, №5.

29. Безрукова, Г. В. Здоровая и безопасная среда образования для учащихся общеобразовательных учреждений / Г. В. Безрукова, Л. А. Безруков. – Текст: непосредственный // Молодой ученый. – 2021. – № 44 (386). – С. 243-245.

30. Живая медиация. Методическое пособие для педагогов общеобразовательных организаций / Лебедева К.А., Деркач А.М., Шестакова Н.М., Гуцалова М.В., Таболина О.А.; Под ред. канд. пед. наук А.М. Деркача. СПб.: ЛЕМА, 2021. 36 с.: ил.

31. Пронина Е.В., Попова (Смолик) С.Ю. Психологические основы медиации: новый способ решения проблем / Серия: Технологии работы с молодежью. – Владимир, 2020. – с. 101.

32. Burns, D., Dagnall, N., & Holt, M. Оценка влияния пандемии COVID-19 на благополучие студентов университетов Соединенного Королевства: концептуальный анализ // Границы в образовании (5). – 2020 г.